

RÖSTRÄTT FÖR KVINNOR

Tidning utgiven av Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt.

Motto: *Vi kunna aldrig göra så mycket för en stor sak som en stor sak kan göra för oss.*

III. ÅRG.

STOCKHOLM, 1 SEPTEMBER 1914.

Nr 17.

RÖSTRÄTT FÖR KVINNOR

utkommer den 1 och 15 i var månad

Redaktör: ESTER BRISMAN.

Träffas onsdag och lördag kl. 1/3—1/4.

Redaktion och Expedition: 6 Lästmakaregatan 1

Expeditionen öppen vardagar kl. 1—4.

Rikstel. Norr 600. Allm. tel. 147 29.

Telegramadress: Rösträtt, Stockholm.

Prenumeration genom posten:

Pris för 1914 1 krona. Lösnummer 5 öre.

För utlandet sker prenumeration antingen genom posten eller genom insändande av 1 kr.

75 öre i postanvisning till tidningens expedition.

Annonspris: 15 öre per millimeterhöjd, större annonser och årsannonser rabatt.

Annonsavdeln.: Rikstel. 456. Allm. tel. 456.

9 f. m.—7 e. m.

Solförmörkelse.

Ingen av de kvinnor, som från läktaren avvaktade Första kammarens beslut i vår rösträttsfråga, väntade sig väl en annan utgång än den föreliggande. Men säkerligen hade ingen heller väntat sig, att avfärdandet skulle ske på det sätt som skedde. Att högern skulle frågå sin förra ståndpunkt, hade vi visserligen icke vågat hoppas, men på den uppenbara ringaktning, varmed kvinnornas rösträttskrav bemöttes, voro vi icke beredda. Denna fråga, som sedan årtal ligger fullständigt utredd, som hundratusenden av landets kvinnor kräva löst, den hade man hittills åtminstone försökt bemöta med skäl — låt vara svepskäl —, nu sade man öppet från högerhall, att man önskade slippa att därpå spilla ett ord. Denna fråga som statsminister Hammarskjöld uttryckligen angivit vara av enorm betydelse, av en betydelse så stor, att han i själva verket icke därmed synes kunna ens taga den befattning, som kommit och väl även kommer den enormt betydelsefulla nykterhetsfrågan till del — denna fråga bevärdigade man icke ens en saklig argumentering. Aldrig har väl i debatten om en stor sak framförts så småkurna synpunkter, aldrig har väl en stor fråga förlagts till ett lägre plan än nu från högerhall. Förgäves framhölls från vänstern det kvinnliga rösträttskravets landvinningar inom och utom vårt land, förgäves hänvisades till kvinnornas växande allmänintresse, förgäves manades högern att i den nationella enighetens tecken till samhällets fromma försäkra sig om kvinnornas krafter. Förgäves riktade justitieministern till det parti, vars politiska meningar han eljes i det stora hela delar, den

Men den svenska riksdagen försitter ett gyllene ögonblick, om den icke nu räcker kvinnan en hand, och om orden, som till slut göra man och kvinna till medborgare lika, icke bli utsagda i en stund, då Sveriges öde i lika hög grad är allas öde, och då på oss alla vilar Sveriges.

ELIN WÄGNER.

varmaste vädjan för kvinnornas sak. Men förmådde statsrådet Hasselrot än icke besegra de förstrockades hjärtan, — ett kan han vara viss om: den man, som i en sådan stund sätter rättfärdigheten framför partiet, som i rättvisa och humanitet ser de enda ledare, som förtjäna att följas, han står inför allt folket som en man och en riddersman, och han skall vara förvissad om kvinnornas varma och uppriktiga tacksamhet.

Med lugn och beslutsamhet ha vi i dessa dagar sett våra män draga ut för att vaka över vårt lands säkerhet. De rösträttsägande fylla nu utan prut eller knot den samhällsplikt, som brukar framhållas som betingelsen för rösträttens vederlag. Men ha vi inte också sett huru även de rösträttslösa togo på sina skuldror utan klagan och utan prut de bördor, som tidens allvar pålade? Ha vi ej sett landets kvinnor spontant, frivilligt, mobilisera en styrka, som med mod och beslutsamhet, med kraft och offervilja ställt sig vid männens sida? Väl borde denna situation kunnat visa högerns män, att vi i kärlek till och ansvar för vårt gemensamma fosterland stå som varandras likar. På dem hade det ankommit att ge oss samma rätt i det fosterland, till vilket vi veta oss knutna med samma band. På ett sätt som aldrig förr — och låt oss hoppas aldrig härefter — har högern tillbakavisat möjligheten att medverka till en reform, vars slutliga seger den dock aldrig skall kunna förhindra. Det psykologiska ögonblicket fick gå oförstått och obegagnat förbi — den svenska högern ville icke känna sin besökelses tid. Tung gled solförmörkelsens skugga över en av landets största frågor, men vi kvinnor veta dock, att den är övergående. Vi veta att den dag skall komma och att den skall komma snart, då den kalla dödsfärgen viker, då den förlamande beklämningen skingras för klarhet och ljus.

Internationella kvinnorösträttsalliansen och kriget.

12 miljoner kvinnor vädja till Europas regeringar.

Internationella kvinnorösträttsalliansen, som omfattar 26 länder med 12 miljoner kvinnor, utsände, enligt från London hit ingånget meddelande, strax efter krigsutbrottet genom sin exekutivkommitté ett manifest till regeringarna. Manifestet, som överlämnades till Englands utrikesminister Sir Edward Grey samt till de främmande makternas sändebud i London, var av följande lydelse:

"I detta fasansfulla ögonblick, när Europas öde är beroende av beslut, över vilka kvinnorna icke ha någon makt, kunna vi, i känslan av vårt ansvar som släkters mödrar, dock icke stå som passiva åskådare. Politiskt maktlösa, anropa vi allas våra länders regeringar att förebygga denna fruktansvärda olycka. Kvinnorna se sig ställda inför den ohyggliga situationen att allt vad de värdera och akta högst — hemmet, familjen, släktet — icke blott är utsatt för fara, utan för en säker och vittomfattande ödeläggelse, vilken de varken kunna förebygga eller hejda. Vad resultatet än må bli, kommer kriget dock att lämna mänskligheten fattigare, civilisationen kommer att gå tillbaka och det kommer att utgöra ett hinder för förbättrandet av mängdens villkor, varpå nationernas välfärd i så hög grad beror.

Vi kvinnor, representerande 26 länder, som sammanslutit oss till den internationella kvinnorösträttsalliansen i syfte att med männen bliva delaktiga i den makt, som skapar nationernas öde, vädja till Eder att inte lämna någon utväg, som kan leda till medling eller förlikning, oprövad till ordnande av de internationella tvistefrågorna och till förebyggande av att över hälften av den civiliserade världen dränkes i blod."

Till drottning Wilhelmina av Nederländerna sände Internationella kvinnorösträttsalliansen följande manifest:

"Såsom representanter för kvinnor i 26 länder, vädja vi till Ers Majestät, såsom regentinna över ett land, vilket är centrum för fredsrörelsen, att vidtaga sådana mått och steg, att de mak-

ter, som nu stå vid randen av ett ohyggligt krig, kunna förmås att ordna sina tvistefrågor på fredlig väg. Som beskyddarinnor för det släkte, vars hem komma att ödeläggas och för de barn, som komma att berövas oss, vädja vi till Ers Majestät som drottning och moder, att bistå oss genom att söka avvända detta fasansfulla krig."

Manifestet slutar med en anhållan att drottningen ville mottaga en deputation, som finge framlägga saken för henne.

Den 4 augusti anordnades på Internationella kvinnorösträttsalliansens initiativ ett massmöte i London, i vilket följande föreningar deltog: Engelska kvinnornas nationalförbund, Kooperativa kvinnogillet, Kvinnornas fackförbund och Engelska landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt (National Union of Women's Suffrage Societies).

Mrs Fawcett fungerade som ordförande och förutom talare från ovan uppräknade föreningar, uppträdde även representanter från följande länder: Schweiz, Tyskland, Ungern och Finland.

Resolutioner mot kriget antogs och de kvinnliga föreningarna uppmanades att lindra deras öde, som redan ledo av dess verkningar.

Internationella kvinnorösträttsallians högkvarter i London, 7 Adam Street, Adelphi, har efter krigets utbrott inrättats som hjälpbyrå för nödställda utländska kvinnor.

Kvinnofrågor inför riksdagen.

Med anledning av motion av hr Steffen i Första och frih. Palmstierna i Andra kammaren har riksdagen uttalat sig för utredning angående vård åt mindre bemedlade barnsängskvinnor och deras barn. Socialstyrelsen, som avgivit yttrande i frågan, ansåg att denna utredning borde verkställas i samband med den som pågår för införande av obligatorisk sjukförsäkring. I riksdagens skrivelse begäres att utredningen måtte ske antingen i samband med den som verkställs rörande obligatorisk sjukförsäkring eller oberoende av denna.

Riksdagens båda kamrar ha, med anledning av hr Fredrik Berglunds motion, uttalat sig för utredning om på vad sätt gift kvinna må tillåtas att inför rätten föra annans talan.

Kvinnlig ledamot av lagberedningen.

Efter hemställan av lagberedningen har regeringen förordnat fru Emilia Broomé, att under lagberedningens behandling av frågan om makars inbördes rättsförhållanden och vad därmed äger samband, såsom ledamot delta i beredningens överläggningar och beslut.

Damdräkter

tillverkas verkligt förstklassigt under ledning av akademiskt utbildad tillskärare. OBS! Full garanti.

A.-B. Londoner Herr- & Damskrädderi-Etabl.

37 Drottninggatan, 1 tr.

A. T. 225 19. R. T. 67 13.

(A. F. 1629).

Ivar Hæggströms Boktr. A.-B.

26 Gamla Kungsholmsbrogatan 26

Allt slags boktryck.

Frågobyran Kronan

Amanuensen C. Mothander

Mästern Samuelsgatan 71, Stockholm. 10-4.

Alla juridiska uppdrag. Alla slags förfrågningar mot 1 kr. postföskott. Specialitet: Barnuppföringsmål.

Mer än 14000 kvinnor

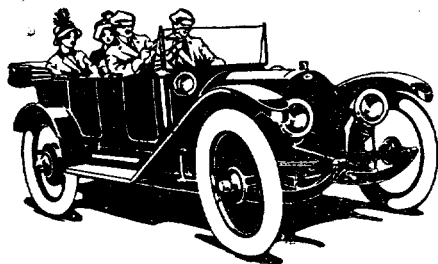
försäkrade i

SVENSKA LIF

Skandinavians största ömsesidiga livbolag.

STOCKHOLMS GENTLEMANNACHAUFFÖRSKOLA

Inneh. E. Göransson & J. Rehn.

Utbildar chaufförer på kortaste tid. Separatkurs för damer. Skickliga lärare. Billiga priser. Eleverna få köra en timme varje dag c:a 1 månad. Anmälningar emottagas hos Automobilt. Hj. Kjellgren, Arsenalsgatan 8 D, Stockholm.

Kvinnornas uppbåd.

Verksamheten utvecklas.

Det är nu tre veckor sedan kvinnor ur skilda kretsar i Stockholm bildade ett Kvinnornas uppbåd för att upptaga olika grenar av hjälpverksamhet. Under den tid, som nu förflutit, har den nya sammanslutningen utfört ett omfattande organisations- och hjälparbete, som fördelats på tre huvudgrupper.

På *Beklädnadsbyrån* mottar man gåvor av alla slag: pengar, kläder, tyger, garn m. m. Där finns en ateljé för lagning och omsyning av kläder, huvudsakligast för landstormen, och många par flitiga händer komma arbetet att gå raskt undan. På den rymliga gården hänga ena dagen manskläder till vädring och piskning, andra dagen hela massor av nya, tvättade skjortor till torkning. När kläderna äro översedda, buntas de, antecknas och avsändas till statens huvuddepot för landstormen för att sedan gå ut till skilda håll.

En liten specialavdelning — under fru Fanny Ditzingers ledning — är även inrymd här, nämligen fotvärden. I köket råder ofta en livlig verksamhet med att skära och paketera salicyltalg, vilken jämte lämpliga tvålar lägges ned i lådor och sändes till intenduren. Och jämte lådorna följa tusentals benbindor av grått ylle, nätt hoprullade två och två och hopsatta med två säkerhetsnålar. Massor av landstormsmän komma säkert att prisas just denna avdelnings arbete.

Det visade sig snart att lokalen Sibyllegatan 53 blev för trång, och därför måste den egentliga *Hjälphyrån* flyttas till Fredrika-Bremer-Förbundet, 48 Klarabergsgatan, som välvilligt ställt lokal till förfogande. Från hjälphyrån ha sedan den 15 aug. över 500 familjer erhållit mjölkoletter och anvisningar på matvaror. För detta ändamål ha hittills 2,350 kr. utgivits. Då de ekonomiska resurserna emellertid äro begränsade, måste Uppbådet för denna gren av sin verksamhet vädja till allmänhetens hjälpsamhet. Organisation av denna verksamhet har skötts av fröken Anna Lindhagen och fru Agda Östlund.

En tredje gren av Uppbådet verksamhet representeras av de förslag, som framkommit genom *Uppbådet livsmedelskommitté*, vilken utgöres av fru Ezaline Boheman, fröken Alma Bauer och fröken Kerstin Hesselgren. De förslag, som utgått från denna kommitté, ha ännu ej hunnit realiseras, men utsikt finnes att dejta kan ske inom den närmaste tiden. Förutom en del mindre förslag äro särskilt att märka: upprättandet av en livsmedelsdepot, där varor kunde få hämtas

Zenegin Viktigt o. erkänt läkemedel för

Lungsiktiga o. Bröstsvaga.

Försäljes å alla svenska apotek.
Pris Kr. 7:50 pr flaska om 800 gr

Örtextraktfabriken Zenegin, Stockholm.

Håll ut din tid!

För Rösträtt för Kvinnor.

Av K. G. Ossian-Nilsson.

Håll ut din tid,
ty kort och lätt
var aldrig strid
för plikt och rätt!
Den krävde blod,
den krävde bläck
och mandom god
och ungdom käck,
men mest den krävde —
tålmod!

Din sak är klar
som vinterluft
och uppenbar
som sunt förnuft.
Men tum för tum
du kämpar, vän,
ty slö och skum
är världen än
och dum — åh Gud, vad
den är dum!

Dock ljus är ljus,
fast än man sov
i torparhus
och herrehov.
Och sunt förnuft
är själens dag
och klarnad luft
kring tingens lag —
en inblick i Guds anlets-
drag.

Håll ut din tid!
Den vinner visst
och städs i strid,
som tröttnar sist!
Ännu en tum!
Ännu ett tag!
Så ger man rum
en vacker dag,
och efteråt — är ingen
dum!

mot anvisningar från hjälphyråerna, och där samtidigt skulle meddelas råd och upplysningar om varornas näringsvärde, tillredning, m. m. Vidare anordnandet vid husmodersskolor av fria kurser om 6 veckor för arbetslösa arbeterskor och butiksbiträden, i förening med middagservering till ett pris av 25 öre för arbeterskor. Här skulle sålunda förenas möjlighet för en del arbetslösa att lära något nyttigt och samtidigt få full kost, under det att arbetets resultat skulle komma andra arbetslösa till godo i form av ett billigt middagsmål. För att kunna anordna dessa kurser har kommittén anhållit om ett anslag om 5,000 kr. hos stadsfullmäktige, vilket tillstyrks av Stadens livsmedelskommision.

Då emellertid så mycket av vad som rör livsmedlen även sammanhänger med arbetslösheten, har Uppbådet uppdragit åt livsmedelskommittén att med sig adjungera ett par personer för att tillsammans bilda en livsmedels- och arbetslöshetskommitté. Denna första plan är inrättandet av sykurser, ej för yrkesutbildning, utan för lagning och ändring av kläder för eleverna själva och deras familjer. Men denna plan är ännu i sin linda, och hur den utvecklar sig, därom blir kanske tillfälle att nämna längre fram.

Av vad här i korthet sagts framgår att Kvinnornas uppbåd utvecklats en livlig verksamhet, och glädjande vore, om någon eller några av dess idéer kunde upptagas och utföras även på andra platser. Från och med den 24 augusti är Uppbådet centralbyrå inrymd i en av Stockholms stad upplåten lokal, 14 Västerlånggatan.

Ezaline Boheman.

Det rådande godtycket på arbetsmarknaden

kommer i hjärt belysning genom ett i Malmö nyligen inträffat fall, då en kvinnlig posttjänsteman, som ingått äktenskap, ingivit en ansökan att få kvarstå i postverkets tjänst. Postdirektionen i Malmö an-

† Annie Nyström.

Med henne, vars namn läses här ovan, har bortgått en kvinna, som säkert kommer att efterlämna ett stort tomrum i de kretsar, där hon levat och verkat.

Fröken Annie Nyströms egentliga verksamhetsområde var skolan — hon var lärarinna vid Söderköpings samskola — men vid sidan av detta arbete fann hon tid även till annan samhällsgagnelig verksamhet. Hon blev en av Sveriges första kvinnliga stadsfullmäktige, till vilken förtroendepost hon valdes 1910 av de frisinnade. Därjämte var hon en dugande medlem av fattigvårdsstyrelsen, och i Röda korsets förening var hon många år sekreterare.

I rösträttsarbetet inom sin hemort tog hon en livlig och verksam del, och redan andra året efter Söderköpings rösträttsförenings bildande — 1908 — blev hon dess ordförande. Hon kvarstannade som sådan till 1913, då en tilltagande sjuklighet tvang henne att avgå.

Och då hon nu gått bort för alltid, följes hon av saknadens och tacksamhetens tankar ej blott från släkt och vänner, utan även från alla med vilka hon genom sin verksamhet kommit i beröring. Många äro säkert de, som instämma i Söderköpings F. K. P. R:s avskedshälsning, som jämte vita och gula rosor följde den forna ordföranden i graven: Vile ditt stoft i frid, men ile din själ mot de stora mål, du ägnat din kraft och din tid. Tack för din gärning!

såg sig böra på det kraftigaste avstyrka denna ansökan medan generalpoststyrelsen hos k. m:t tillstyrkte densamma. Regeringen har nu medgivit sökanden att tills vidare kvarstå i sin befattning vid postverket.

A.-B. JOHN V. LÖFGREN & Co Sveriges äldsta, största o. bäst renommerade specialaffär i

Kungl. Hofleverantör

Rikst. 4 29 Fredsgatan 3, Stockholm. A. T. 50 48

Siden- & Ylle-Klädningsstyger

Prover t. landsorten sändas gratis o. franco.

Årstalitteratur.

QVINNAN OCH DESS BESTÄMMELSE
FÖR HUNDRA ÅR SEDAN. P. A. Norstedt & Söners förlag. Pris 1 kr., 55 sid.

Under ovanstående rubrik har fru Gurli Linder utgivit tre uppsatser från 1800-talets början och själv nämner hon i en efterskrift att de ej äro av den betydelse, att de förtjänat en omtryckning, såvida det inte varit i deras egenskap av retrospektivt utställningsföremål. Människan har ju alltid gott av att blicka tillbaka på den väglängd hon tillryggalagt, det kan skänka glädje över att hon hunnit så långt och även sporra till vidare ansträngningar. Kanske ger en återblick i litteraturen från 1800-talets början det mest påtagliga bevis för det avstånd, som skiljer oss från den tidens föreställningar och betraktelsesätt. Den röda tråd som genomlöper de föreliggande uppsatserna är nämligen, att kvinnan ingalunda bör tro att hon är till för sin egen skull, utan blott för att dana mannens sällhet, och artikelförfattarinnan i *Journal för Litteraturen* och *Theatern* skulle säkert känna sig bra litet hemmastadd i en värld, som trots hennes varningar, ökat antalet av "konditionerande fruntimmer", i stället för att kvinnan borde bemödat sig om den enda lilla talangen, som uppväger alla övriga, "att förvärfva sig en man". Inte heller skulle hon hos vår tids unga kvinnor finna den försakelse och glömska av det egna jaget som hon finner vara grundvalen till alla dygder och som kommer henne att hänfört utropa: "Att anse sig sjelf för intet! Se der, min vän, kvinnans stora förtjänst."

Hur tacksam känner man sig inte mot dem, som genom att inse personlighetens värde voro de första att vältra undan fördomarnas tunga Sisyfosblock, och vilket oändligt arbete på odling och självutveckling ligger icke till grund för skilnaden i betraktelsesättet nu och då.

Den första av uppsatserna, som också är den längsta, och som enligt en not av utg. antagligen har konstnären C. F. von Bredas dotter till författarinnan, ser icke så ytligt på tingen som fru Eleonora i *Journal för Litteraturen* och *Theatern*. Skriften är hällen i det tidiga 1800-talets preciosa stil, den innehåller en mångfald av upprepningar och sentimentala utgjutelser, men man beröres dock av den varma underström, den känsla för kvinnans verkliga värde, som stundom lyser fram, men stundom skymmes av dåtidens fördomar, ur vilka författarinnan ibland med en viss skräck lösgör sig. Så yttrar hon på ett ställe: "Vid kvinnans uppfostran har man i olika tider varit följt mer och mindre falska grundsatser. Visserligen är dock barnuppfostran för båda könen lika viktig. Men är det väl då nog att sträcka denna omvårdnad till blott en hälft af människoläget, och inskränka den andra hälften till en okunnighet, som vanhedrar människan? Hur många sekler skola ännu framskrida innan man tänker på att fullkomna kvinnans uppfostran; eller upphör att le åt hennes fördommar, utan att upplysa dess förstånd; eller fordra ej af henne pligter, i hvilka hon ej blifvit undervisad. Kan man väl skryta af upplysta tider så länge upplysningen inskränkes inom hälften af ett slägte, som ensamt är berättigadt till all möjlig upplysning?"

Men i ett annat sammanhang kan författarinnan skynda sig att förklara att all den bildning och all den kunskap hon för kvinnornas räkning eftersträvar, endast skall tjäna till "att försköna dens lefnad, hvilken en gång skall utse henne till maka."

Men man tror inte riktigt på dessa förklaringar, som mera synas sprungna ur en dåtida begreppsvärld än ur den medkänsla som förestavade nyss citerade yttranden och då utan inskränkningar.

Det lilla häftet, som utkommit i en tilltalande utstyrel är såsom representant för en längesedan skrinlagd uppfattning i kvinnofrågan, värd att ta del av, men därutöver har den icke mycket att ge.

G. H. E.

Kvinnornas rösträttsfråga inför riksdagen.

En debatt i likgiltighetens tecken. Justitieministern vädjar förgäves till Första kammaren.

Sedan konstitutionsutskottet med lot- tens tillhjälp och med reservation av hr Clason m. fl. tillstyrkt den liberala par- timotionen om politisk rösträtt och val- barhet för Sveriges kvinnor, upptogs denna motion till behandling i riksdagen lördagen den 22 augusti. Ännu mindre än vid föregående tillfällen var det med några ljusa förhoppningar man denna gång motsåg debatten. Denna riksdags exceptionella karaktär av visserligen lagtima, men dock så gott som av en enda fråga upptagen riksdag och det allt uppslukande in- tresset för denna specialfråga, i före- ning med den senaste tidens händelser hade samverkat till att behandlingen av vår fråga huvudsakligen gick i lik- giltighetens tecken. Det föreföll som om högern ej ens orkat skicka fram våra vanliga stridbara motståndare, hrr Clason, Kjellén eller Thyren — den nöjde sig nu i Första kammaren med hrr Ekman i Jönköping och Boberg, och i Andra kammaren med hrr Hal- lendorff och Åkerlund. Blott i vote- ringarna märktes ingen trötthet — där samlade högern sina trogna för avslag, oberörda av den varma vädjan varmed justitieministern sökte bryta motstän- det. Siffrorna ställa sig sålunda: i För- sta kammaren avslogs utskottets yr- kande med 76 röster mot 46; i Andra kammaren bifölls det med 107 röster mot 84, varjämte 7 sedlar voro rullade utåt och kasserades. År 1912 avslog Första kammaren regeringsförslaget om kvinnorösträtten med 86 röster mot 58, medan Andra kammaren biföll sam- ma förslag med 140 röster mot 66.

Första kammaren.

Debatten inleddes av hr Ekman i Jönkö- ping, som ansåg tiden olämplig för för- fattningsändringar och kvinnan ännu icke mogen för rösträtten. Talaren ville dessutom icke tillmäta den stora opinions- yttringen något vidare värde, då den icke lyckats samla så många namn som för- budsomröstningen av år 1912.

Häremot invände hr Mauritz Hellberg, att den kvinnliga rösträttspetitionen måste anses mycket betydelsefull och i själva verket mera omfattande än den manliga för 15 år sedan. Han erinrade vidare om den livaktighet på olika områden, som kvin- norna i dessa allvarsamma tider lagt i dagen och frågade högern vad den ville göra av kvinnornas alltjämt växande in- tresse för det allmänna, vart den trodde att deras insatser i det allmänna skulle ta vägen — insatser som nu äro obundna av ansvarsförligheter och utan rättighe- ter. Talaren påpekade vidare det faktum att kvinnorna ha kommunal rösträtt och därigenom en begränsad rösträtt till För- sta kammaren och frågade kammaren om den verkligen trodde, att det skulle vara möjligt att i längden hålla kvinnorna utan- för.

Därefter erinrade han om hur frågan gått framåt i utlandet sedan den förra gån- gen var före i vår riksdag. De norska kvinnorna ha i fråga om rösträtten vun- nit full likställighet med männen, de dan- ska stå alldeles invid målet, och dock är det i Sverige som det arbetats längst och ivrigast. Fyra nya amerikanska stater ha genomfört kvinnorösträtten, i ytterli- gare åtta står den på dagordningen och har blott den sista instansen att genom- gå för att bli verklighet. För att visa att i England det manliga motståndet är så gott som övervunnet anförde talaren en del av fru Wicksells skildring i Dagens Nyheter den 20 aug. av den internationella rösträttsalliansens styrelsemöte i London i juli i år.

Man har kallat denna riksdag för för- svarsriksdag, fortsatte talaren, men för- svaret består ej endast av arméer och pan-

sarbåtar, det ligger i hela folkets vilja att värna om sin nationella självständighet, och i denna samlade försvarsvilja ingå även kvinnorna. Talaren gjorde här en jämförelse med förhållandena i Finland, där kvinnor och män fång samma med- borgerliga rättigheter, därför att de full- gjort samma medborgerliga skyldigheter. Talaren erinrade vidare om att själva För- sta kammaren år 1906 var med om en skrivelse om utredning rörande kvinno- rösträtten och frågade, om vi ej nu ha en ännu mycket mer bjudande anledning att ge kvinnorna rösträtt, om vi ej nu ha be- hov av att alla sluta oss samman för att gemensamt möta vad som kan komma i dessa förfärliga dagar.

Jag vill ej rikta någon vädjan till den- na kammare, slöt talaren. Många års bit- tra erfarenhet har lärt mig att en sådan skulle var alldeles förgäves. Kvinnorna ha intet där hoppas på för närvarande, och det är endast pro forma jag yrkar bifall till utskottets hemställan.

Hr Skarstedt uppläste därefter en av fru A. M. Holmgren skriven redogörelse för kvinnorösträtten, vari framhölls att i alla de länder där den blivit genomförd, hade man endast goda resultat att uppvisa. I Australien har senaten i en enhällig reso- lution uttalat såsom sin uppfattning, att rösträtts utsträckande till landets kvin- nor haft de mest fördelaktiga följder, och att alla stater med konstitutionellt styrelse- sätt skulle göra klokt i att bevilja sina kvinnor rösträtt. Även i Amerika ha fram- stående män uttalat sig lovordande om verkningarna av kvinnans rösträtt. Efter att ha påpekat hur reformer i kvinnans sociala ställning småningom arbetat sig fram genom segt motstånd, gav fru Holm- gren uttryck åt den varma förhoppningen att Första kammaren icke skulle neka kvinnorna rösträtt, sedan dessa genom sitt aktiva deltagande i fäderneslandets ange- lägenheter ådagalagt sitt varma nit och al- drig svikande intresse. Till slut framhöll fru Holmgren det lojala och värdiga sätt på vilket rösträttsarbetet burits framåt av Sveriges kvinnor och hon hoppades att de skulle besparas smärtan att för 30:de gån- gen se sina förhoppningar grusade.

Den andre av de båda högertalarna mot kvinnorösträtten, hr Boberg, flek därefter ordet och rörde på ett underligt sätt ihop oskyddade hattnålar, publicistklubbens middagsvisor, och de stora hattarna i Kristallsalongen med rösträtten. Det hela utmynnade i ett yrkande av avslag på ut- skottets hemställan.

Under allmän uppmärksamhet begärdes slutligen ordet av justitieministern. Det kom tydligen som en fullständig överrask- ning för kammaren, och det var uppenbart att den spända uppmärksamhet, varmed man lyssnade till det varmt kända anföran- det, var blandat med en god del förargelse över att se en medlem av den nu sittande regeringen på den kvinnorösträttsvänliga sidan.

Justitieministern började med att fram- hålla att det var hans varma intresse för frågan, som kommit honom att tillgripa den exceptionella utvägen att från rege- ringsbanken ta till orda i en fråga, där re- geringen ej stod enig. Han hade emeller- tid velat begagna det — som han hoppa- des — enda tillfälle, som skulle stå honom till buds, och ville särskilt framhålla sin önskan att frågan ej skulle vara uteslu- tande en vänstersak. För sin del var han övertygad om att de skäl han komme att anföra skulle ogillas av både höger och vänster. Jag är emellertid ingen politi- ker, yttrade talaren, utan rätt och slätt en människa.

Som det första skälet varför kvinnan ej skall ha rösträtt, fortfor talaren, brukar anföras hennes underlägsenhet gentemot mannen. Detta skäl är emellertid nu för- svunnet. Kvinnans begåvning har visat

sig vara lika stor som mannens, även om den framträtt på olika områden. Detta har även delvis erkänts av mannen. Kvin- nan har fått lika arvsrätt med mannen, tillträde till vissa statstjänster och till sist även kommunal rösträtt. Nu begära kvinnorna att även få politisk medborgar- rätt. Talaren undrade, om vi kunna säga annat än att de visat sig mogna och väl förtjänta av densamma och framhöll att det uteslutande är av partipolitiska skäl som rösträtten ännu förmenas dem. Men rätt skall vara rätt, även om partiintresset ej talar därför, och dessutom är säkerligen högerns farhågor att kvinnorösträtten skul- le minska dess maktställning ogrundad. Ätminstone den gifta kvinnan är i över- vägande grad konservativ.

Talaren ställde vidare till herrarna av högern den frågan huruvida ej kvinnorna i deras familjer visat det största intresse vid de politiska striderna i våras och om ej intresset framförallt gällt landets för- svar.

Man har även, fortfor talaren, anfört som skäl mot kvinnans rösträtt att hon icke gör värnplikt. Kvinnan har emeller- tid sin värnplikt likaväl som mannen; på hennes lott har det fallit att hjälpa och lindra, att förekomma lidande.

Något fullgott motskäl kunde talaren i själva verket ej finna, och lyckligt vore det, om striden ej bleve för långvarig och lämnade alltför djupa sår.

Talaren ansåg visserligen kvinnans be- gåvning olika mannens och trodde ej att hon var så väl skickad att t. ex. avgöra en del anslagsfrågor o. d. Detta beror dock ej på att hon har sämre huvud än mannen utan på att hon har bättre hjärta än han.

Jag har ingen rätt att här framställa något yrkande, slöt talaren sitt av en varm personlig övertygelse burna anförande, men jag ber: giv den svenska kvinnan vad hennes nordiska systrar redan fått.

Sedan slutligen hr Ekman haft ordet för en kort replik till justitieministern, var de- batten avslutad, och kammaren skred till votering. Det visade sig därvid att hr Ek- man och Boberg representerade majorite- tens mening: utskottets hemställan om po- litisk rösträtt för kvinnor avslogs, som nämnts, med 76 röster mot 46.

I Andra kammaren

inleddes debatten av hr Lundström i Göte- borg (h.), den kände motståndaren till kvin- norösträtten. Han inskränkte sig denna gång till att upplysa om att i konstitutions- utskottet intet yttrats i frågan och att den även här borde kunna avfärdas utan de- batt.

Häremot uppträdde hr Edén (l.), som på- pekade att en så viktig fråga icke kunde lämnas utan avseende. Att den vunnit seg- rar i den allmänna åskådningen märktes bäst därigenom, att justitieministern allde- les nyss i Första kammaren givit den sin varma anslutning. Endast det förhållandet borde ge kammaren något att tänka på.

Talaren ansåg, att det numera inte går att upprätthålla den rena negationens stånd- punkt. Idén om kvinnorösträtten är en frukt av den andliga utvecklingen och kvinnans plats i samhället är lika berätti- gad som mannens. Det är inte heller nå- gon tillfällighet att de nordiska länderna gå före i fråga om kvinnorösträtten, ty det bottnar i den allmänna uppfattningen, och även de, som inte principiellt vilja till- erkänna kvinnorna medborgarrätt försmå icke deras arbete och entusiasm i politiska angelägenheter. När var och en känner ansvar för landet måste det lända till styr- ka och det politiskt arbetande folket har icke råd att avvisa dem som vilja vara delaktiga av arbetet.

Hr Hallendorff (h.), hade i likhet med hr Lundström hoppats att diskussionen skulle bli kort, och argumenten för kvinnoröst-

rätten syntes honom icke övertygande. Pe- titionen var ju i och för sig imponerande, men hr Hallendorff trodde inte på värdet av petitioner. Utom de skandinaviska län- derna var det ingen av de europeiska sta- terna, utan endast nybyggargländer som in- fört politisk rösträtt för kvinnor, och tala- ren trodde att Sverige hade större politiskt ansvar än att inlåta sig på dylika experi- menter. Ett starkt motiv erkände talaren dock och det var att kvinnorna möjligen kunde vilja framföra sina speciellt kvin- nliga yrkanden. "Men det finns ju så många andra vägar för inflytande" — bakvägar, fast hr Hallendorff begagnade en vackrare omskrivning. Som var att vänta övergick han därefter till den numera så kända, och åt sitt värde skattade poetiskt högstäm- da stilen. Han talade om kvinnans svallande och glödande känslokraft, som icke borde utnötas i politikens trivialitet. Största be- tänkligheten, och det som i sanning vore att sätta pricken över i, utgjordes dock av att man, genom att ge kvinnorna politisk rösträtt, skulle godkänna den samhällsut- veckling, som tenderar till att bli en in- tressemotsats mellan man och kvinna. Under nu rådande, oroliga tider vore det oför- svarligt att gå med på ett steg, som skulle skaka samhället i dess grundvalar, varför talaren yrkade avslag å motionen.

Hr Waldén (s.), ansåg den största bristen i den allmänna rösträtten ligga däri, att den uteslöt halva nationen, nämligen kvin- norna. Han kunde inte tillerkänna den föregående talarens yttrande något vär- de. Först då kvinnan i politiskt avseende får samma ställning som mannen, blir hon socialt likställd med honom. Ehuru tala- ren ansåg att även kvinnorösträtten borde befrias från alla streck, anslöt han sig i enighetens namn till utskottets förslag.

Hr Pettersson i Södertälje (l.), oppone- rade sig mot hr Hallendorffs argument, som han funnit sakna både friskhet och ve- derhäftighet. I första rummet vände han sig mot hr Hallendorffs yttrande att man inte skulle fästa sig vid petitioner, vilket talaren fann underligt, då anledningen att den kvinnliga rösträttspetitionen kommit till, var att man från det parti hr Hallen- dorff tillhör framhållit, att man inte sett några bevis på att kvinnorna verkligen vil- le ha rösträtt. Vidare ansåg talaren att man, vid bedömandet av kvinnorösträtten, icke behövde gå till utomeuropeiska stater, ty det är väl just de nordiska länderna, vilka genomfört eller äro på väg att ge- nomföra kvinnorösträtten, vilka ha förhål- landen som äro mest likartade med våra. Vidare fann talaren att det för landet vore bättre om det politiska inflytandet gjorde sig gällande med ansvar, än utan.

Hr Lindhagen (s.), bemötte hr Hallen- dorffs yttrande att kvinnorna sakna objek- tivitet och framhöll hurusom de fattiga kvinnornas dagliga slit är en enda objekti- vitetsgärning.

Sedan hr Hallendorff replikerat och hr Åkerlund (h.), insinuerat att vänsterns för- slag vore grundat på politiska syften, gick man till votering med det resultat som ovan angivits nämligen 107 röster för och 84 mot utskottets förslag.

Den socialdemokratiska motionen om revision av grundlagens rösträttsbe- stämmelser avslogs i enlighet med kon- stitutionsutskottets avstyrkande hem- ställan av båda kamrarna, i Första utan votering och i Andra kammaren med 116 röster mot 85. Sex reservanter i utskottet hade uttalat sig för en så- dan modifikation av fattigvårdsstree- ket att från valrätt icke uteslutes den som åtnjuter fattigvårdsunderstöd av mera tillfällig beskaffenhet. I Andra kammaren bifölls reservationen med 160 röster mot 35. Första kammaren sade obevekligt nej även till detta myc- ket moderata yrkande. Rösterna voro här 77 mot 59.

En dröm.

Jag drömde att vi stodo en stor mängd svenska kvinnor utanför riksdagshuset och väntade på att få höra svaret på vår rösträttspetition. Icke ett ord hördes, och i alla ansiktena, unga och gamla, syntes samma uttryck av förväntan och allvar.

Långt om länge kom en man ut på trappan. Han var klädd i en ståtlig uniform och hans bröst var betäckt med glänsande medaljer. "Mina damer", började han med hög och stark röst, och så fingo vi höra domen — samma gamla dom som man aldrig kan glömma. "Inte denna gång, mina damer, det är inte lämpligt just nu. Men", tillade han, "kom igen ett annat år med en ny petition, dubbelt så stor som denna och skriven ej med bläck utan med blod — kvinnors och barns blod."

En sakta klagan hördes från våra led och med huvudena djupt nedböjda av sorg gingo vi därifrån, och försökte dölja våra tårar för dem vi mötte på gatorna.

Jag började genast arbeta för att samla nya namn, och mitt första besök gällde en fattig familj jag kände, där mormodern såg ut att vara sjuttiofem år, men endast var femtiofem, dottern var klen och hennes barn sjukliga och bleka. På ett bord vid fönstret sutto de två små gossarna och tittade på barnen, som lekte utanför på gatan. De kunde icke vara med i leken därför att de hade inga skor, endast trasor fastbundna vid fötterna med snören. Jag framförde mitt ärende till kvinnan och i det jag gav gossarna några kakor, gjorde jag ett lätt snitt i armen på den ena, men ej en droppe blod kom ut. Jag såg på modern, som hade ett litet barn på armen, och frågade: "Men har er gosse då inte något blod alls?"

Med ett bittert leende svarade hon: "Nej, det är väl klart. Hur skulle han kunnat få det?"

På min begäran drog hon upp sin ärm och jag gjorde en skära i hennes magra, knotiga arm. Samma resultat — det syntes ej en droppe blod. Kvinnan gav samma svar på den tysta fråga jag ej hade mod att komma fram med:

"Hur skulle där kunna finnas blod? Hur skulle en kvinna som jag få det? En mors tårar över sitt ofödda barn — sådana som jag gråtit de sista femton åren — suger bort hennes hjärteblod, och hennes barns också. Det gör mig ont, men jag kan ej ge er vad ni önskar."

Jag förstod att de fattiga ha inget blod att giva och de rika vilja ej ge sitt.

Med tunga steg och den tomma listan i handen gick jag därifrån. Jag försökte att forma mina läppar till den bön kvinnorna ha bett i tusenden och tusenden av år: Fader, förlåt dem, ty de veta icke vad de göra. Men jag kunde icke.

Den fattiga modern med sitt bittra leende, den utslitna mormodern och de små bleka gossarna med sina hungriga ögon — och intet blod i ådrorna — de talade ett annat språk.

"Gud i himlen", sade de, "förlåt dem icke, männen, som synda så grymt emot kvinnor och barn, utan låt dem känna, låt dem se vad de göra och låt dem ångra sig. Låt dem ej suga ut krafter och blod ur de fattiga och svaga, som de hava gjort nu i tusenden och tusenden av år."

När jag vaknade, var min kudde våt av tårar.

En svensk rösträttskvinna.

Kvinnorösträtten i skandinavisk politik.

Inför ett intresserat och fulltaligt auditorium höll fru Ezaline Boheman den 28 juli i Viktoriasalen i Stockholm föredrag om "Kvinnorösträtten i skandinavisk politik". Föredraget hörde till den serie som anordnats av Stockholms frisinnade valmansförening. Med anknytning till den föregående talarens, borgmästare J. Petterssons, föredrag om tillgodogörandet av kraften i våra vattenfall, övergick fru Boheman från vattenfalls- till kvinnopolitik, vilka båda ha det gemensamt att de omfatta en del av Sveriges slumrande millioner.

Efter att inledningsvis ha berört kvinnornas politiska uppvaknande, övergick fru Boheman till den ställning de olika nordiska länderna intagit till kvinnornas krav på medborgarrätt. Vad den kommunala rösträtten beträffar, står Sverige främst. Redan år 1862 blev den beviljad, ehuru det var en mycket inskränkt sådan. Först år 1909 blevo kvinnorna valbara till alla kommunala uppdrag, utom till ledamot av landstinget, och då visade sig omedelbart ett stort uppsving i fråga om deltagande i valen. I Stockholm har procenten ökat från 13.8 1910, till 32.9 1912, och i närvarande stund har Sverige 78 kvinnliga stadsfullmäktige. Finland kom ett år senare än Sverige, men där råder det egendomliga förhållandet att kvinnorna sakna den kommunala valbarheten, fast de erhållit den politiska. I Norge dröjde det till år 1901 innan kvinnorna fingo kommunal rösträtt och i Danmark gick den igenom först 1908.

Från den kommunala rösträtten övergick talarinnan till den politiska och påvisade hurusom intresset för kvinnorösträtten sammanhänger med den politiska livaktigheten i de respektive länderna. I Finland t. ex. tog kvinnorörelsen verklig fart först år 1899, alltså samma år Finland miste sin konstitution. De kvinnor, som aldrig tänkt på politisk rösträtt, arbetade samman med männen för sin nationella frihets bevarande. År 1904 hölls första offentliga mötet för kvinnans politiska rösträtt, redan året därpå anslöto sig alla partier därtill, och år 1906 antogs förslaget av riksdagen.

Efter att ha berört det betydelsefulla, och av männen erkända, arbete kvinnorna nedlagt i lantdagen, redogjorde talarinnan för frågans läge i Norge. År 1890 behandlades den första gången i stortinget och 1905 startades den första rösträttsföreningen. Unionskrisen 1905 påskyndade frågans lösning. Kvinnorna ådagalade nämligen genom en på egen hand föranstaltad omröstning, som samlade 300,000 namn mot männens 400,000, sitt politiska intresse, och liberaler och socialdemokrater upptogo kvinnorösträtten på sitt program. År 1913 blev den beviljad.

I Danmark arbetar riksdagen sedan ett par år tillbaka på ett grundlagsändringsförslag, som även upptar kvinnorösträtten. I juni månad antog folkettingen detta förslag med 103 röster mot 7, men genom högerens obstruktionspolitik blev landstinget upplöst och nya val ha företagits, som utfallit så, att förslaget genomförande är betryggt.

Även på Island vaknade kvinnornas politiska intresse under en tid av kamp. De erhöilo kommunal rösträtt i två repriker, åren 1882 och 1908, och år 1911 antogs båda kamrarna en lag om allmän och lika rösträtt för män och kvinnor, som dock måste antas ännu en gång för att äga giltighet.

Till slut gav fru Boheman en kort översikt av frågans utveckling i Sverige allt intill närvarande stund, då den för 11:te gången upptas till behandling i riksdagen. Under de år som gått, ha kvinnorna själva bedrivit ett intensivt arbete för sin rösträtt. L. K. P. R:s lokalföreningar uppgå vid 1913 års slut till 213 med tillsammans 17,051 medlemmar. Ej mindre än 56 skrivelser och petitioner ha inlämnats till regering och riksdag, och särskilt är att nämna de stora petitionerna år 1907 och 1913. Ett energiskt upplysningsarbete i samhällskunskap har bedrivits och rösträttsföreningarna ha utgjort centralpunkten för det kommunala och sociala kvinnoarbetet.

Fru Boheman avslutade sitt intressanta och sakrika föredrag med en varm vädjan till det frisinnade partiet att de måtte taga kvinnorna med i samhällsarbetet som ansvariga medborgare. G. H. E.

K. F. U. K:s världskonferens.

Beriktigande.

I Rösträtt för Kvinnor av den 1 juli detta år avslutar tidningen en sympatisk uppsats om K. F. U. K:s världskonferens i Stockholm med den uppgiften att doktor Lydia Wahlström, som av den internationella kvinnorösträttsalliansen utsetts till dess representant vid K. F. U. K:s världskonferens, blivit nekad att framföra alliansens hälsning till konferensen.

Då denna uppgift är fullkomligt oriktig, antagligen beroende på något misstag, ber jag att i korthet få upplysa om verkliga förhållandet.

Sedan konferensen redan börjat, framfördes till mig på K. F. U. K:s expedition, Brunnsgatan 3, att till föreningen kommit ett telefonbud, som tillkännagav att doktor Lydia Wahlström följande dag önskade framföra en hälsning från rösträttsalliansen till konferensen.

Jag framförde samma dag budet till de ledande vid konferensen. Hos dessa fanns först en liten tvekan — vilket ju må förstås engelska kvinnor — dessutom hade ingen annan förening varken uppmanats till, ej heller sänt representant till konferensen. Sedan jag låtit dem lära känna doktor Wahlström och påmint dem om att av henne skrivits en uppsats i världsföreningens organ Quarterly om "rösträttsfrågans läge i Sverige", blev det bestämt att hon skulle ombedjas framföra sin hälsning följande dags morgon.

Så började en serie telefoneringar från mig till doktor Wahlström, vilka ännu kl. 11 på aftonen icke krönts med den framgång att jag träffat henne. Doktor Wahlström vistades för tillfället på Djursholm.

Följande morgon började jag åter telefonera, men med samma resultat, tills tiden var så långt framskriden att jag måste gå till konferensen. När jag kom dit, möttes jag genast av frågan vartför icke doktor Wahlström kom, man väntade på henne. Jag hade intet annat svar att giva, än att jag icke kunnat påträffa henne.

Senare på dagen träffade jag doktor Wahlström per telefon, men då ansågo vi båda att det icke var skäl ånyo upptaga frågan, först på måndag, konferensens femte dag, hade hälsningerna kunnat framföras. Hade jag fått underrättelse i tid, och icke mitt under konferensen, då min tid var så upptagen, hade saken naturligtvis kunnat ordnas efter allas önskan.

Jag är tacksam att denna förklaring fått tagas in i Rösträtt för Kvinnor, ty tidningens ord, "att doktor Wahlström nekats att till kongressen framföra alliansens hälsning", kunde icke annat än smärtsamt beröra alla dem — särskilt från K. F. U. K. —, som i likhet med undertecknad högtakta den svenska rösträttsrörelsen och väl förstå, att vi svenska kvinnor en gång med Guds hjälp få njuta frukterna av föreningens nitiska, målmedvetna och rättfärdighetssökande arbete, för att icke tala om det omöjliga att ha "nekat" doktor Wahlström ordet vid vår världskonferens.

Vad beträffar Sveriges välkomstskväm, där hälsningar av flera personer framfördes till konferensen, var det för oss icke möjligt att bedja alla kvinnoföreningar sända representanter. Vi vände oss därför endast till kristligt-sociala, vartill vi icke kunde räkna F. K. P. R., som ju utslutande har ett politiskt mål.

Detta beriktigande kommer väl sent, men till följd av hopat arbete och nedsatta krafter har jag ej förrän nu varit i stånd att meddela mig med tidningen.

Emaus Norrtälje, den 31 juli 1914.

Anna Roos.

Ordf. i förbundet av Sveriges K. F. U. K.

Det är med glädje vi införa ovanstående beriktigande. Fröken Anna Roos, det svenska K. F. U. K:s högtaktade ordförande, om vars personliga rösträttsintresse vi aldrig tvivlat, förklarar att hon först sedan konferensen börjat fick sig bekant, att d:r Wahlström önskade framföra en hälsning från I. W. S. A. Att så var förhållandet var emellertid, enligt vad vi erfa-

FILMS.

Såsom ett resultat av det stora internationella rösträttsmötet, anordnat i samband med Internationella kvinnoförbundets femårsmöte i Rom, kan antecknas att redan följande dag bildades en kvinnorösträttsgrupp av italienska deputerade.

Kvinnornas rösträttsparti, som bildades 1909 för rösträttskampanjen i staten New York på initiativ av mrs Chapman Catt, räknar nu efter fem års verksamhet över 100,000 medlemmar. Partiets mål är rösträtt 1915.

Vid den av franska tidningen Le Journal föranstaltade omröstningen bland Frankrikes kvinnor till förmån för rösträttskravet avgavos 505,972 ja-röster mot 114 nej.

På inbjudan av radikala studentklubben i Paris höll m:me Pauline Rebour för någon tid sedan ett livligt applåderat rösträttsföredrag med det resultat att en stadgeändring vidtogs, varigenom även kvinnliga studenter kunna bli medlemmar av klubben. Radikala studentklubben är en politisk sammanslutning, och genom att bereda kvinnor tillträde till densamma, anses att ett betydelsefullt steg tagits mot erkännandet av kvinnan som politisk medborgare.

På en interpellation av lord Wolmer i engelska parlamentet om hur många kvinnor, som enligt polisens kännedom "försvunnit" under de sista tio åren, svarade inrikesministern Mc Kenna, att det skulle draga med sig så stora kostnader av tid och arbete att erhålla dessa siffror, att det inte skulle stå i rimligt förhållande till något ändamål, för vilket dessa siffror kunde tjäna. En insändare i pressen påpekar, att "arbetet" skulle bestå i att gå igenom polisrapporterna för tio år och tillägger, att ett sådant svar aldrig kunde givits, om kvinnorna vore väljare till parlamentet.

Även till Sydamerikas stater har kvinnorörelsen nu trängt fram. I Lima i Peru har bildats en förening, "La evolucion femenina", med ändamål att arbeta för den kvinnliga kulturens framåtskridande och att hävda kvinnornas rätt. Föreningens första möte ägde under livlig tillslutning rum hos Señora Rosalia de Hermoza.

British Columbias förening för kvinnans politiska rösträtt har, tack vare sina energiska och entusiastiska ledare, gått mycket raskt framåt sedan den, år 1911, startades i Vancouver. British Columbias närmaste granne i söder, staten Washington, som redan erhållit politisk rösträtt för kvinnor, bidrar även med ett kraftigt organisationsarbete.

Vid Vita Bandets årsmöte

på Baltiska utställningen i Malmö i juli, redogjorde fru Annie Gunnarsson för rösträttsfrågans läge, och mötet enade sig om en resolution, vari upppeas kravet på full politisk medborgarrätt för svensk kvinna på samma villkor som för svensk man.

rit, varken Alliansens eller d:r Wahlströms fel. Fröken Annie Furuhjelm, Alliansens vice ordförande, som undertecknat d:r Wahlströms fullmakt, underrättade härom i brev av den 14 maj världskonferensens ordförande under adress Stockholm. Till svar härå erhöil fröken Furuhjelm ett brev från konferensens generalsekreterare, daterat Stockholm den 31 maj, i vilket meddelas, att alla officiella inbjudningar utfärdades genom högkvarteret i London, och att fröken Furuhjelms brev skulle tillställas den internationella ordföranden. Då emellertid inbjudan icke avhördes, gjordes första mötesdagen muntlig förfrågan hos de ledande utländska damerna, om och när d:r Wahlström skulle få framföra Alliansens hälsning, varvid det svaret erhöils, att detta icke alls läte sig göra. Förmodligen är det först efter det nekande svaret från internationellt håll, som saken hänskjutits till den svenska ordföranden och med det resultat, som ovan omtalats.

Partierna och valen.

Söndagen den 6 sept. gå männen i största delen av vårt land till val. De politiska partierna hava nu utfärdat sina valupprop. Högerpartiet söker fortfarande sanla Sveriges valmän kring försvarsfrågan med utelämnande av alla, för det inre reformarbetet brännande spörsmål. På dess program finnes nu, lika litet som förr, någon plats inrymd för kvinnornas rösträttskrav. Icke heller det socialdemokratiska partiet har på sitt valprogram upptagit detta krav, vilket ju emellertid innefattas i partiets allmänna program. Endast de frisinnade upptaga kvinnorrösträtten bland de samhällsreformer de satt som sitt närmaste mål. Efter kravet på en demokratisering av den kommunala rösträtten heter det: "De svenska kvinnorna vänta ännu på erkännande av den politiska medborgarrätt, som redan tillfallit eller ofördröjligen torde komma att tillerkännas kvinnorna i samtliga de andra nordiska länderna."

Hjälparbetets centralisering.

Drottningen har tagit initiativ till bildandet av en centralorganisation, för hjälparbetet över hela landet, vars närmaste syfte är att befordra samverkan mellan de olika sammanslutningar, som nu arbeta för sjukvården i fält, för landstormens beklädning och utrustning samt för lindrande av nöden bland de mobiliserades familjer och de arbetslösa. Ett verkställande utskott är tillsatt och lokal för kommittén har upplåtits i slottet. Samtidigt har prinsessan Ingeborg tagit Röda korsarbetet under sitt speciella hägn och kronprinsessan har bildat ett särskilt centralråd för landstormsmäns beklädning och utrustning, med uppgift att under hennes ledning söka organisera och utveckla det frivilliga arbetet inom detta område på skilda orter. Härjämte har under överståthållarens ordförandeskap bildats en centralunderstöds-kommitté för Stockholm. Kvinnornas uppbyggande är i dessa olika kommittéer representerat av fru Emilia Broomé, fru Agda Montelius och fru Eva Upmark.

I öfver 40 år hafva symaskiner tillverkats vid Husqvarna och fabriken har under hela denna tid målmedvetet arbetat på fabrikatets förbättrande. Resultatet häraf har också blifvit att

Husqvarna
Symaskiner

numera räknas bland de främsta som frambringas. De tillverkas i flera typer och utföranden, så att de kunna erhållas efter hvars och ens behof samt säljas såväl kontant som på förmånliga afbetalningsvillkor

ÄGG Som vi stå i daglig affärsförbindelse med landets främsta äggleverantörer, kunna vi under full garanti erbjuda **absolut nyvärpta ägg** till löskokning ävenså färska till matlagning samt flin-knäcka sådana, allt till dagens **billigaste** priser. Som föreningen bildats i syfte att, i vad mån den därtill kan bidra, söka sänka livsmedelsprisen, framgår tydligt att, evad det gäller varans beskaffenhet eller pris, **all konkurrens torde vara utesluten.** Allm. Tel. *4419.

HANDELSFÖRENINGEN LANTGÅRDEN Holländaregatan 10 (mitt för Centralbadet) STOCKHOLM N.

KLARA EXPRESSBYRÅ
(Innehavare: C. A. Rydberg)

Stora Vattugatan 11

Ombesörjer packningar o. flyttningar såväl inom huvudstaden som till o. från landsorten. Transporterar planon, res- o. fraktgodis. Befordrar brev o. paket m. m. Ombesörjer förtullningar.

OBS.! Förstklassig sjukbår och sjukstol. OBS.!

Full garanti för anförtrodda uppdrag. Mångårig praktik.

Dan och pålitlig personal.

Telefoner till byrån: Riks 66 67, Allm. 62 92. Telefoner till bostaden: Riks Huddinge 57, Allm. Huddinge 95.

E. Hults Kvinnliga Utbildningsskola
..... (f. d. Villa Hult, Kneippbadet)

Advokatfirman ÅKERBERG och SCHRÖDER
Luntmakaregatan 7 (hörnet av Kungsg.) Stockholm.
FAMILJERÄTT
(Arvs- och Aktenskapstvister, Boskiltnader Testamenten) samt övriga juridiska uppdrag.
FERM EXPEDITION. MODERAT ARVODE.

Vid fredsmonumentets invigning

på svensk-norska gränsen, då, såsom tidningarna meddelat, mellan 10- och 13,000 svenskar och norrmän möttes, avhöll svenska freds- och skiljedomsföreningen sitt årsmöte i Charlottenberg; under det sistnämnda möte gavs det tillfälle för en talarinna att införa en, av minst 700 personer bestående folksamling i det fria hålla ett kort anförande om den kvinnliga rösträttsens samhörighet med fredssträvandena; anförandet belönades med livliga ovationer och bravopor och då en av fredsöreningens manliga medlemmar uttalade en mening till fredsvännerna att verka för att kvinnorna måtte erhålla full medborgarrätt, slutande med erinran om Heidenstams bekanta:

"Det kvinnligt veka i människosinn skall frälsa världen och ringa in förbrödrens framtidsrike",
blevo bravoropen om möjligt ännu livligare.
M. B.

Meddelanden från V. U.

1. Sedan något lugnare förhållanden för vårt lands vidkommande för ögonblicket inträtt, se vi oss åter i stånd att utgiva ett ordinarie rösträttsnummer. Ännu återstående exemplar av Uppbudsnumret kunna fortfarande rekvireras från tidningens expedition mot insändande av porto.

2. Landsföreningens ordförandes adress blir från och med den 8 sept. 15 Grevmagnigatan, Stockholm. Telefonnummer som förut.

Rösträtt för Kvinnors

sjuttonde nummer för 1914 innehåller bl. a.:

Solförmörkelse.
Internationella kvinnorrättsalliansen o. kriget.
Kvinnornas uppbyggande. Av *Ezaline Boheman*.
Håll ut din tid! Av *K. G. Ossian-Nilsson*.
Annie Nyström †.
Årstalitteratur. Av *G. H. E.*
Kvinnornas rösträttsfråga inför riksdagen.
En dröm.
Kvinnorrösträtten i skandinavisk politik.

Stockholms Inkasseringbyrå
Riks. Tel. 11015
Allm. Tel. 11718
Expeditionstid 10-4

Juridiska uppdrag.
Soliditetsupplysningar.
Placering av prima in-teckningar.
Försäkringar alla slag.

INKASSO-TAXA: 1 procent (minimum Kr. 1:--) jämte porton och direkta utgifter, när laga åtgärder icke behöva vidtagas.

KARL ERIKSSON

KLARABERGSGATAN 40, 1 tr., (Hiss)

1:a klass Herr- & Damskrädderi

Gentlemans taylor.
Tailleur pour dames.
Dräkter och kappor
senaste pariserstil fr.
kr. 60:— utföres
under full garanti.

Allm. Tel. 236 05

Riks Tel. Norr 507

NYA HUSAPOTEKET
STOCKHOLM

System: MIRTILLINE

är ett nytt Husapotek, en vegetabilisk naturprodukt, ofelbart att använda mot Frost, Exem, Skoskav, Sår, Blodförgiftning, Finnar, Pormaskar, Röd näsrot, Reformar, Hudlöshet, Myggbett, Insektsstyggn, Svåra magplågor, Bliindtarmsaffektioner, Halsåkommer etc. Klåda och plågor upphöra genast. Prospekt och intyg från botade personer sändas mot 10 öre till svarporto. Provburkar å 1,30 och 2 kr. mot postförskott. Agenter antagas överallt. Skriv genast till

Nya Husapoteket S. M.
Stockholm 6.

Vår Mirtilline bör ej saknas i något hem.

Var skall man få ett gott kaffe!

Jo på
Nykterhetskaféet & Konditoriet

S:t Eriksgatan 30. Allm. Tel. 237 28.

OBS.! Enskilda rum finnas för komitéer och sällskaper.

Tillklippning o. Provning

av såväl kostymer som kjolar m. m.
verkställes BILLIGT.

Damskrädderi Westerlund

Västerlånggatan 41.

Allm. Tel. 106 33.

Skräddare och Sömmerskor

erhålla såväl teoretisk som praktisk undervisning i tillskärning i Damgarderoben vid att hänvända sig till **A. BERGKRANTZ**, Barnhusgatan 6, 1 tr. ö. g. Tel 230 82.

OBS. Kursen kostar 50 kr.

Svenska Bokföringsbyrån

Vasagatan 52, 1 tr. Kontorstid 10-2 e. m. Åtager sig förande av lagenliga räkenskaper efter nytt, dubbelt bokf-system för handel, industri, hantverk, lanbruk m. fl. fr. 2 kr. pr mån. **BOKSLUT, REVISIONER** och **deklarationer** utföres raskt till moderata pris. **UPPLÄGGER BOKFÖRINGAR** för alla branscher efter moderna, arbetsbesparande metoder. **LÄMNAR RÅD** i bokföringsarbete.

Kappor, Promenaddräkter, Klädningar & Barnkläder

färdigast. Valsittande, gott arbete och billiga priser. OBS.! Promenaddräkter — efter beställning från 45 kronor. —

Lovisa Lundgren

Engelbrekts-gatan 12 Allm. Tel. Ö. 64 00.

börjar den 1:sta Februari. Ämnena äro Husmoderskurs med enklare och finare matlagning, Skicklig kokfru undervisar i den finare matlagningen. Examinerad lärarinna i den enklare samt i teori. Övriga ämnena äro Sång, Musik, Målning, Språk (infödda lärarinnor), Konstslöjd, Klåd- och Linnesömnad, Hantverken, Samaritkurs. Alla ämnena äro valfria. OBS.! Den enda skola i Stockholm med helpension och där eleverna samtidigt ha ett gott hem. Unga flickor, som skola vistas i Stockholm, mottagas i helpension. Skolan är inrymd i ett nytt modernt hus invid Strandvägen. Begär prospekt, vari utförliga upplysningar lämnas och där referenser av föräldrar till från skolan utgångna elever finnas intagna.
Adr. **E. HULTS KVINNIGA UTBILDNINGSSKOLA**, Artillerig. 6, 2 tr., Stockholm. R. T. 11886. A. T. 289 40.

Skattefritt!
HEMBRYGGERIET, STOCKHOLM
Lagradt Svag-Dricka
Allm. Telefon 3164
Skattefritt!

Heleneborgsg. 15. A. T. 31 64

Rekommenderas som en erkänd god och när-rande måltids- och läskedryck.
Finnes på buteljer samt svagdricka på fat.

24 Upplandsgatan 24

— 1 tr. till vänster —
STOCKHOLM

HILDA HEDÉN

Dameklipping • Damskrädderi • Modeaffär

OBS.! Specialité: **SORGBESTÄLLNINGAR**

Allm. Tel. 211 33

SVEA KAPPMAGASIN
(A. BERGKRANTZ)

Järnagatan 13, Södertälje. Telefon 750.

Första Klass **Damskrädderi & Kappaffär**

REKOMMENDERAS.

Beställningar av Kappor, Promenad-, Sport- & Rid-dräkter emottagas och utföres till bestämd tid. Stillefullt, välsittande och omsorgsfullt utfört arbete garanteras.

MODERNA TYGER. BILLIGA PRISER.

Rikstel. **KAFFELAGRET** Allm. tel. *99 08.

Appelbergsgatan 40, Stockholm

Försäljer:

Extra godt rostadt Kaffe
å kr. 1:95 pr kg.

Alla som verkligen vilja hava ett utsökt godt Kaffe till billigt pris torde omgående rekvirera.

Sändes mot efterkrav eller förskottslikvid. Minsta parti som exp. är 2 kg.

Vid köp av 20 kg. fraktfritt vid närmaste järnvägs station.

Stockholms Ritkontor

rekommenderar sina i alla prislägen smakfulla och vackra handarbeten. Ritningar till broderier för klädningar utföres i extra vackra mönster.

Huvudaffär: **DROTTNINGGATAN 30.**

Filialer: Humlegårdsgatan 11, S:t Paulsgatan 1, Upplandsgatan 34.

E. SJÖSTRANDS
Damskrädderi & Kappaffär

Västerlånggatan 69, I. Hantverkaregatan 8

STOCKHOLM

Första klass Damskrädderi.

Försälja Damdräkter, Kappor, Ueltrar och Flickkappor av goda svenska tyger till moderata priser.
OBS.! Beställningar äfven då eget tyg tillsläppes.
Allm. Tel. 234 79, 241 65.

P.A. Colljns

Extra Prima
o. Prima
Bomullslärf.
Marknadens
bästa
kvalitéer.
(A. F. 1448).

Herm. Schagers Tårtbageri

A. T. 13164
Volmaryskullsgatan 15 A,
rekommanderar sina till-
verkningar av tårter.
Specialité: Kaffe-
tårter.
Namnsdags- o. födelse-
dagstårter på beställning,
som hemsändas till alla stadsdelar vid påringning.

Juridiska råd och upplysningar.
Äktenskapsförord. Skilsmässor.
Jur. Kand. Märta Björnbom
Högbergsgatan 54
A. T. Söder 1799. Träffas säkrast vard. 2-3 e. m.

Damhattar
pressas, tvättas. Tagel- och flät. hattar sys om efter nyaste
modeller. Panamahattar tvättas omsorgsfullt. Kom i tid.
HATTFABRIKEN
Klara Östra Kyrkogata 5, 1 tr.

SKODON
köpas ovillkorligen fördelaktigast hos
Fabrikslaget RECORD
32 Gamla Kungsholmsbrogatan 32 — Stockholm.

Tjänstebyrå "Idun"
Storgatan 8. — Allm. Tel. 7748. — Stockholm.
Förmedlar platser åt kvinnor i alla branscher.
Inh.: Augusta Weman.

KORK Saff- och Läskedryckskork, Flaskkork
och Thermosfl.-kork m. m. billigast
Korkfabriken, Vallingatan 26
Stockholmstelefon 229 32.

Johanna Brunssons Praktiska Konstvävningsskola
Kungsg. 70, Sthlm. Emottager elever samt utför be-
ställningar å alla slags konst- och enklare vävnader.
Vävstolar med tillbehör samt garner tillhandahålls.
Beställnings- och försäljningslokaler:
70 Kungsgatan 70 Klara Östra Kyrkogatan 21
A. T. 437. R. t. Norr 363. A. t. 10159.

Fort, väl och billigt
får Ni det, om Ni låter sy Edra kläder hos
ANNA JOHANSSON
56 Kungstensgatan, Stockholm.
Telefon: Vasa 90 24.

**Frida Janssons
HEMBAGERI**
14 Kommandörsgatan 14
Beställningar å tårter och Namnsdagskaker emottagas.
Allm. Telefon 29 31.

Nu är tiden inne
då Ni skall anlägga Edra blomstergrupper. Ni erhåller
en plankarta över hur en mycket vackert blomstergrupp
anläggs jämte 5 olika sorters frö som lärna praktiska
blommor i briljanta färgnyanser att säs på kalljord mot
insändandet av 1 kr. pr postansvning. Resultatet över-
raskande. F. Hansens Fröaffär, Box 261 Stockholm.

Blushasaren "SVEA"
57 Karlbergsvägen 57 (hörnet av Vikingagatan).
Allm. Telefon Vasa 88 60.
Beställningar å finare och enklare klädningar
och blusar.
Förstklassigt arbete garanteras!

Amatörer!
Frankalla. Ytterst billigt. Kopiera.
Prima utföranden. Kopieringsanstalten Gamla Kungs-
holmsbrogatan 15-17, 3-dje huset från Drottninggatan.
Tel. Br. 32 45. STOCKHOLM.

Tennis-Paviljongens Väffelbruk
med servering i parken mellan Stadion och Tennis-
paviljongen av nationalklädda flickor.
Väffor, kaffe, té, choklad samt alla läskedrycker.
Billiga priser. C. Bayoud.

AFFÄRSREGISTER

A.-B. Stockholms Folkbank
Klarabergsgat. 23, Kömmandörsgat. 25, Upplandsgat. 15,
Fleminggat. 59, Lidingö Villastad.
Sparkasseräkning, kapitalräkning.
Insättningar fr. o. m. En krona.
Skriv eller gör ett besök!

Bad-Caféet
Malmtorgsgatan 3
Rekommanderar sina goda frukostar, middagar
och supéer till moderata priser.
A. T. 9774. Vördsamt Ch. Skoglund.

**Obs. Syster Frideborgs
Sjuksköterskebyrå
Även Sjukhem**
R. t. Vasa 99. Kungstensg. 22, 1 tr. A. t. 286 72.

Damhattar
såväl eleganta som enklare, Barn- och Konfirmands-
hattar (fina och billiga), sorghattar och sorgartiklar all-
tid på lager. Vinterhattar realiseras. Götgatan 20, 1 tr.,
Stockholm, f. d. Stortorget 3, 1 tr.

**Anna Lindgrens
HEMBAGERI**
Gamla Stockholmsgatan 11, Södertelje
Rekommanderas.
Södertelje Allm. Tel. 674.

Osvikligt medel
mot Engelska sjukan (Åltan). Besök eller tillskriv Fru
A. Sandberg, Götgatan 35 ö. g. 1, Stockholm.
Mottagning kl. 11-2 e. m.

**Ivar Grönqvist
HERR- & DAMSKRÄDDERI**
Östermalmsgatan 25-27 (Hemgården). Allm. tel. 260 02
Utför beställningar och reparationer av alla sorters
Herr- och Damkläder till billiga priser.
Beställningar utföras även när tyg tillsläppes.

Emma Hagelins Syateljier
flyttad till
Hornsgatan 45, 2 tr.
och rekommenderar mig fortfarande i den ägna hägkomst.
Allm. Tel. 1774.

**E. H. Karlssons
BEGRAFNINGSBYRÅ**
29 Klara N. Kyrkogata (2:dra huset fr. Kungsg.)
ombesörjer begravningar. Order från landsorten
expedieras skyndsamt. A. T. 8409. Riks N. 7 09.

Vaxholms Hotell
rekommanderas, inackordering mottages.
Vördsammast AUGUSTA KARLSSON.

Rättegångar
bouppteckningar, arvstvister, boskillnad, äktenskaps-
förord, lösöreköp, testamente, skilsmässor, barnupp-
fostringsmål, inkasseringar m. m. utföras fort o. billigt av
VÄRLANDS ADVOKAT-INKASSOBYRÅ
R. T. 37 12. Götgatan 33, III tr. A. T. Br. 29 00.
Skriftliga förfrågningar besvaras omgående.

**SKÅNSK MAT
Pensionat Malmgren**
Olovsgatan 3, 2 tr.
God och billig hel- och måltidsinackordering på kort-
tare eller längre tid. Allm. Tel. 142 56.
Skånsk Fru.

Ovanligt billiga priser!
Till och med den 1 Juni. Från 2 kr. pr puss.
Ny modern fotograf-salong **KRONAN**
har i dagarna öppnats i Folkungagatan 12 A, 1 tr.
Välgjort arbete, prima material och reell behandling
utlovas. Förstoringar billigt!

Damgarderoben
48 Upplandsgatan 48
ALLM. TEL. 287 25 — STOCKHOLM
REKOMMENDERAS.

SELMA MAGNUSSON
Tårtbageri - Kocksgat. 62
STOCKHOLM
Utmärkt goda kaffe- och chokladtårter till 1 kr. stycket.
Allm. Tel. 311 87.

Carl Thorsell Damskräddare
Dalagatan 36 (mitt för Vasaparken). Allm. T. 162 87.
Beställningar utföras omsorgsfullt och väl till
moderata priser.
Elegant snitt. Förstklassigt arbete.
Obs.! Mångårig praktik i såväl in- som utlandet. Obs.!

J. Wahlgren
7 Södermalmsborg 7. Grundad 1878.
UR- och Optisk Affär
OBS! Ingen förl. All.
Uppdragningar pr år i hemmen verkställas punktligt.
Allm. Tel. Söder 168.

Ring upp Ilexpressen
KARL MOBERG
26 Jakobsbergsgatan 26, Stockholm. Rikstelefon 67 48.
Sthlms Telefon 65 03, 116 86
vid behov av
Ibjud, Transporter, Emballeringar, Flyttningar och Magasinering.

**Fröken Bjurholms
Privata Förlossningshem,**
Norrullsg. 37, III tr., h., Stockholm. God inack. och
vård. Tyst och ogererat. Läkare, specialist.
Allm. Tel. Vasa 27 15. Riks Tel. Vasa 416.

Återförsäljare och förbrukare.
Leclonchés vätelement, passande för ringledning
telefonapparater etc., erhållas till billiga priser.
OBS! Egen tillverkning.
C. A. ERIKSSON
Saltmätaregatan 12 B. A. Tel. Vasa 72 37.

SÖDRA MODEMAGASINET
26 Bellmansgatan 26
Rekommanderas
moderna och stilfulla Hattar i billigaste priser.
Allm. Tel. 137 77.
Medlemmar af F. K. P. R. erhålla hög rabatt.

A. Magnussons Damskrädderi
Klarabergsgatan 42, 2 tr. Stockholm. Etabl. 1903.
Rekommanderas till den ägna hägkomst med beställ-
ningar av Bal-, Soupe-, Sport- o. Promenaddräcker m. m.
Alla beställningar såväl finare som enklare utföres först-
klassigt och omsorgsfullt. Allm. Tel. 150 92.

Hilma Säftlund
STOCKHOLM
TORSGATAN 23 Allm. Tel. 141 08
Lager av Klädda Damhattar o. Sorgsaker.
Tillverkning av Konstgjorda Blommor.

RAGNAR NILSSON
BAGERI OCH KONDITORI
49 Hornsgatan 49.
OBS! Endast 1:sta klass ingredienser. — Alla slags
efterrätter. — Kakor och tårter på beställning.
Allm. tel. 138 48.

EDLA SEVERINS SYATELIER
för finare klädningar och blusar.
Hornsgatan N:o 26, 2 tr. t. v.
Allm. Tel. Söder 53 43. STOCKHOLM.

DAMFRISÉRSALONGEN
Tegnérsgatan 35, 1/2 tr. Allm. Tel. Br. 48 50.
rekommanderar sina eleganta frisyser. Champonering,
huvudmassage och hemkamningar utföras omsorgsfullt
och billigt. Manicure gives. Peruker uthyras.
Vördsammast ALICE RUNN.

Hantverksskolan för Blinda Kvinnor
STOCKHOLM
Klara Östra Kyrkogata 3. Allm. Telefon 211 37.
Tillverkar alla slags korgarbeten. Rottlingsflätning.
Billigt och starkt garanteras.

Märta Erikssons
Hotell och Pensionat.
13 STUREPLAN — STOCKHOLM
Rekommanderas.
Riks Tel. 37 27. Allm. Tel. 113 28.

"Mor på Höjden"
Kaffeserveringen i det natursköna Haga, Stockholm.
Öppet endast under sommaren.
Vördsamt MARIA NILSON.

Östermalms Wienerkonditori
36 Östermalmsgatan 36
(Hörnet av Brahegatan)
STOCKHOLM
Allm. Telefon 249 78 Rekommanderas.

BLOMKRUKOR
köpas bäst och billigast hos
I. M. MALMGREN
Allm. Telefon 538. Södertälje.

Juridiska Inkasso- & Advokatsbyrå
Karduanmakarg. 6, Stockholm. Effektivaste
Inkasseringar. Rättegångar, soliditetsupplys-
ningar, boudredningar, skilsmässor och alla juridiska
uppdrag. Billigt o. punktligt. R. t. 11 05. A. t. Br. 35 15.

bedgångsreumatism
och Nervvärk behandlas. Genom långva-
rig praktik uppnått goda resultat.
Ruth Jonsson: Sjuksköterska, Massörs.
Referenser.
A. T. Öst. 46 49. Engelbrektskorsgatan 12, n. b.

Använd Renol!
Damer! Härvatten utan fett. Gör det fetaste hår torrt
och smidigt. Bästa medel mot hårväxt. Fäster
håret efter några behandlingar. Pris per flaska kr. 2:50.
Frisör Th. de Woul, Styrmansgatan 2, Stockholm.
Allm. 240 34.

Härmed rekommenderas mitt 1:sta klass **Damskrädderi**
och garanteras ett välgjort och välsittande arbete till
moderat pris. OBS! Plyschkappor uppgåss.
OBS! Trettioårig praktik.
Vördsamt **MATH. PETTERSON, Damskrädderi**
48 STUREGATAN 48. Allm. Tel. 193 14.

Ericssons Modeaffär
Birger Jarisgatan 90, hörnet av Odengatan
STOCKHOLM
rekommanderas. Nyinkommet lager. Välgjort arbete.
Sorghattar på lager. Billiga priser. Allm. Tel. 247 24.
Gör ett besök. Medlemmar av F. K. P. R. erhålla rabatt.

Ida Andrén
Fotografiateljier - Grefteuregatan 24 B
REKOMMENDERAS.
Moderna fotografier. Moderata priser.
Allm. Tel. 226 14.

**Alla sorters
DAM- o. Barnkläder**
beställas bäst och billigast
DAM- OCH BARNKONFEKTIONSFAFAREN
56 Kungstensgatan, Stockholm.
Allm. Tel. 183 24.

MÄRKNINGS-ATELIEREN
24 Mästersamuelsgatan 24
STOCKHOLM Allm. Tel. 203 25
Märkning för maskin, Hålsömnad och Stoppning av
duktysger samt Fällning emottages. OBS. Rockmonogram.
Välgjort arbete! Billiga priser! Ingeborg Lindeberg.

Vårda hy och hår.
MANICURE. Hygienisk ansiktsbehandling m. vibrations-
massage. Smärtfri borttagning av generade hårväxt.
Medicinsk hårbehandling och hårfärgning. Huderém, hårvä-
x-pastor, salvor och puder märkta "Astra". Fru Ingrid
Weywadt, Grefteuregatan 27, II. Allm. tel. Öst. 30 25.

Stockholms Blusbasar
81 A DROTTNINGGATAN
Ständigt lager av: Damblusar i alla prislägen. Största
sortiment av strandkoffor. (Beställningar även efter
mått.) Klädningar och dräkter på beställning.
Tyger på lager. Allm. Tel. 148 78.

Lotten Janssons
Hem- och Finbageri
20 B GREFTUREGATAN 20 B
Allm. Tel. 183 59.
Obs! Endast första klass ingredienser. Alla slags Ka-
kor och Tårter på beställning.

Pensionat Klara
18 Klara Södra Kyrkogata 18, 1 tr. Hiss.
Allm. Tel. 8072. (intill Klara kyrka) STOCKHOLM. Allm. Tel. 8072
REKOMMENDERAS!
Komfortabelt möblerade rum till moderata priser.
Hel inackordering eller endast Frukost och Middag.

Låt sy Edra Klädningar och Blusliv
hos fru "SVENNINGS" Syateljé
1 B Döbelnsgatan, Stockholm. Allm. tel. Br. 46 52.
OBS!!! Mångårig praktik hos Nordiska Kompaniet och Sidenhuset

Innan Ni köper
DAMER! HÖSTHATT
besök
66 Billighetsbasaren
66 Västerlånggatan 66
Största sortering. Billigaste priser.

500 Divaner, nyklädda, välgjorda, i moquette, kostet
kr 90.- nu 60.-. 1 röd eller grön cotelin, kostet kr.
65.- nu 42.-. 500 Resärmadrasser, uppgiv mått,
1-mans kr. 12.-, 2-mans kr. 15.-. Ottomaner kr. 18.-.
Liggschälslonger kr. 16.-. Spjällsoffor kr. 23.-. Liggtolar
kr. 13.-. Patentsoffor kr. 65.-. Begär realisationslista.
MÖBELFABRIKEN, adress LILJEHOLMEN.
Butik i Stockholm, Skeppargatan 41.

Gaskök, Primuskök, Lås o. Nycklar
repareras omsorgsfullt
Förteningar o. alla slags Lödningar
utföras å Reparationsverkstaden
61 Luntmakaregatan 61, in på gården
Allm. Tel. Vasa 604 76. Ring, så hämta vi.

Juridiska uppdrag
av alla slag, skilsmässor och barnuppfostringsmål, lös-
öreköp, boskillnader, inkasseringar m. m. utföres bil-
ligt och sakkunnigt. Kontorstid 10-5.
ARGUS, Juridisk och Privatdetektiv Byrå
Högalidsatan 52, 2 tr. Allm. Tel. 316 59.